

UČKA — NOVO NALAZIŠTE RUNOLISTA
(*LEONTOPODIUM ALPINUM* Cass. var. *KRASENSE*
(Derg.) Hay.) U HRVATSKOJ

Avec un résumé en français

IVAN ŠUGAR

(Institut za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

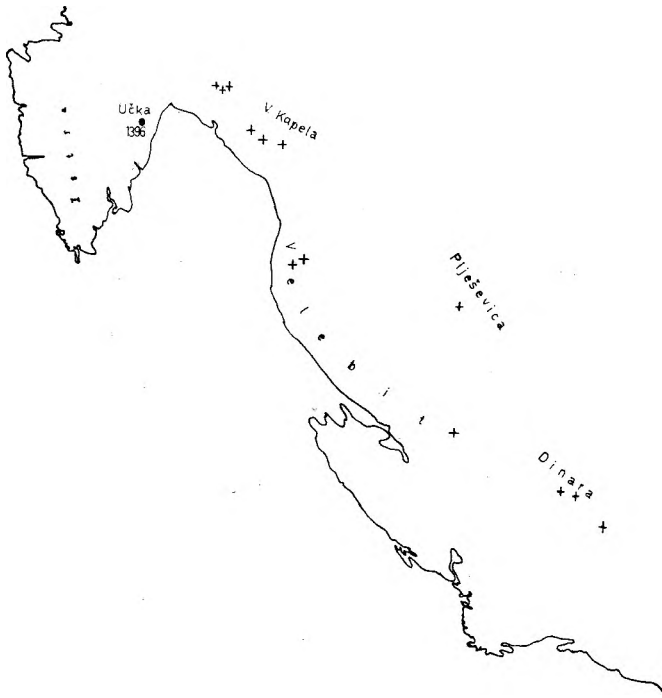
Primljeno 2. 12. 1970.

Od vremena kad je Derganc (1904) runolist iz kranjskog Sjeznika opisao kao nov oblik (varijetet), svojstven našim krškim dinarskim planinama, zabilježen je veći broj novih nalazišta ove biljke na gorju tog planinskog lanca uopće i specijalno u Hrvatskoj (Derganc 1905, 1911; Horvat 1925, 1931; Bošnjak 1934; Gospodarić 1960), računajući tu, naravno, naknadna priključenja tom varijetetu i ranija nalazišta s ovom vrstom na dinarskim planinama. Runolist je, naime, iz kranjskog Snježnika bio poznat mnogo prije nego što ga je Derganc (1904) opisao kao nov varijetet. Isto je tako bio poznat i iz Risnjaka i hrvatskog Snježnika — već od godine 1873. (usp. Hirc 1896), ali je u literaturi zabilježen nešto kasnije (Vukotinović 1878). Risnjak je prvo nalazište runolista u hrvatskoj flori.

Runolist na Učki — koja je novo nalazište — obitava područja malog visinskog raspona od 50 m, na visini od 1230 do 1280 m. Zauzima surova staništa sjeverne izloženosti (sl. 1).

Budući da se Učka nalazi na spoju Alpa i dinarskih planina, od značenja je bilo utvrđivanje činjenice da se ondje ne radi o tipičnom alpskom runolistu, nego o njegovom krškom obliku, izdvojenom u literaturi kao »var. *krasense* (Derg.) Hay.« (Derganc 1904).

U vegetacijskom pogledu, važna je pak bila spoznaja da dominantni elementi u florističkom sastavu površina u kojima runolist dolazi na Učki, pripadaju ilirskom flornom elementu, što je vidljivo i na ovdje priloženoj snimci (str. 155).

Sl. 1. Nalazišta vrste *Leontopodium alpinum* var. *krasense* na području Dinarida u Hrvatskoj:

- a) ranija nalazišta +
- b) novo nalazište ●

Fig. 1. Les localités avec *Leontopodium alpinum* var. *krasense* dans les Alpes Dinariques en Croatie:

- a) les localités précédemment constatées +
- b) nouvelle localité ●

Visina (Altitude)	Nagib (Pente)	Površina (Surface)	Izloženost (Exposition)
1230—1280	± 90	100 m ²	Sjever (Nord)

- 1.3 *Sesleria tenuifolia* Schrad
- 1.3 *Arabis scopoliana* Boiss.
- 1.2 *Campanula waldsteiniana* R. S.
- 1.2. *Hieracium glabratum* Hoppe var. *glabratum*
- 1.2 *Carex brachystachys* Schrank et Moll
- 1.2 *Athamanta haynaldii* Borb. et Uchtr. f. *pilosa* Wettst.
- + 3 *Adenostyles alliariae* (Gou.) A. Kern.
- + 2 *Leontopodium alpinum* Cass. var. *krasense* (Derg.) Hay.
- + 2 *Senecio abrotanifolius* L. subsp. *abrotanifolius*
- + 2 *Stachys recta* L. subsp. *subcrenata* (Vis.) Briqu.
- + 2 *Micromeria thymifolia* (Scop.) Fritsch
- + 2 *Thalictrum minus* L. var. *glandulosum* (Wallr.) Koch
- + 2 *Asplenium trichomanes* L.
- + 2 *Scrophularia heterophylla* Willd. subsp. *laciniata* (W. K.) Maire et Petitm.
- + *Allium saxatile* M. B.
- + *Phyteuma orbiculare* L. subsp. *flexuosum* R. Schultz
- + *Kerneria saxatilis* (L.) Rchb.
- + *Anthericum liliago* L.

Iz snimke je jasno vidljivo da gotovo sve vrste najsnažnije zastupljenosti, kao što su *Sesleria tenuifolia*, *Arabis scopoliana*, *Campanula waldsteiniana*, *Senecio abrotanifolius* subsp. *abrotanifolius*, *Micromeria thymifolia*, *Leontopodium alpinum* var. *krasense* i dr., pripadaju endemičnom ilirskom flornom elementu, na temelju čega sam ove sastojine priključio svezi endemičnih ilirskih zajednica *Micromerion croaticae*.

Literatura — Références

- Bošnjak, K., 1934: Runolist. Priroda, 193—199, Zagreb.
- Derganc, L., 1904: Kurze Bemerkungen über etliche Pflanzen. Allgem. Bot. Zeitscher., 7/8, 4, Karlsruhe.
- Derganc, L., 1905: Geographische Verbreitung des *Gnaphalium leontopodium* (L.) Scop. auf der Balkanhalbinsel. Allgem. Bot. Zeitschr., 9, 1—3, Karlsruhe.
- Derganc, L., 1911: Nachtrag zu meinen Aufsätze über die geographische Verbreitung des *Leontopodium alpinum* Cassini auf der Balkanhalbinsel samt Bemerkungen über die Flora etlicher Liburnischen Hochgebirgserhebungen. Allgem. Bot. Zeitschr., 7/8, 1—6, Karlsruhe.
- Hirc, D., 1896: Vegetacija Gorskoga kotara. Rad JAZU, 126, 1—82, Zagreb.
- Horvat, I., 1925: O vegetaciji Plješevice u Lici. Geogr. vestnik, 1, 113—123, Ljubljana.
- Horvat, I., 1931: Vegetacijske studije o hrvatskim planinama. II. Zadruga na planinskim stijenama i točlima. Rad JAZU, 241, 147—206, Zagreb.
- Gospodarić, Lj., 1959/1960: Novo nalazište svojte *Leontopodium alpinum* Cass. var. *krasense* Derg. u Hrvatskoj. Acta Bot. Croat. 18/19, 105—106, Zagreb.
- Vukotinović, Lj., 1878: Prinesci za geognosiu i botaniku Hrvatske. Rad JAZU, 44, 175—220, Zagreb.

RÉSUMÉ

LE MONT UČKA — UNE NOUVELLE LOCALITÉ DE *LEONTOPODIUM ALPINUM*
CASS. VAR. *KRASENSE* (DERG.) HAY. EN CROATIE

Ivan Sugar

(Institut de Botanique de l'Université de Zagreb)

Dans l'article on parle d'une nouvelle localité de *Leontopodium alpinum* Cass. var. *krasense* (Derg.) Hay. en Croatie, sur le mont Učka. La plante habite les milieux extrêmes de la vie, exposés au nord, à l'altitude de 1230—1280 m. L'auteur a constaté que l'espèce *Leontopodium alpinum* sur le mont Učka, qui est une montagne de transition entre les Alpes et les Dinarides, appartient à la variété »*krasense* (Derg.) Hay.«, caractéristique pour les montagnes karstiques de la chaîne dinarique. À la base des espèces présentes dans le relevé, dont les plus dominantes appartiennent à l'élément floristique illyrique, l'auteur a joint ce groupement végétal de l'Učka avec *Leontopodium alpinum* à l'alliance endémique illyrique *Micromerion croaticae*.

Ivan Sugar, mr. biol.
Institut za botaniku Sveučilišta
Marulićev trg 20
41000 Zagreb (Jugoslavija)